

HAND-OUT STRAATFOTOGRAFIE

Met enige regelmaat kom ik op allerlei fotografie websites (zoals bijvoorbeeld het Nederlandse Zoom.nl) in de categorie straatfotografie foto's tegen die door de makers straatfotografie genoemd worden, kennelijk gebaseerd op het feit dat de foto op straat gemaakt is. Maar is een op straat gemaakte foto dan ook werkelijk straatfotografie? Of wat is nu eigenlijk straatfotografie?

Wikipedia zegt er het volgende over: Straatfotografie (Engels: street photography) is een fotografie-genre waarbij mensen op publieke plaatsen zoals straten, parken en metrostations gefotografeerd worden zonder dat ze zich daar bewust van zijn. Het is een kunstzinnige vorm van candid camera-fotografie die natuurlijke in plaats van geposeerde foto's oplevert. Straatfotografie blijft evenwel een moeilijk te definiëren genre, omdat het zich op het kruispunt bevindt van documentaire fotografie, het toeristisch kiekje en het fotojournalisme dat zich op faits divers richt. Straatfotografie is verwant aan documentaire en journalistieke fotografie, met dit verschil dat niet de inhoud, maar de kunst van het fotograferen primeert. Een straatfotograaf werkt ook niet in opdracht en gaat als een vrijbuiters op jacht naar een unieke foto die op het intuïtief juiste moment wordt genomen: "le moment décisif" van Henri Cartier-Bresson. Het primaire doel is expressief: een subjectieve indruk geven van de ervaring van het dagelijkse leven in een stad. Het rode boekje voor de straatfotograaf dat door de FotografenFederatie wordt uitgegeven zegt er dit over: "Straatfotografie is iedere vorm van fotografie, die het dagelijks leven in de (semi) publieke ruimte vastlegt en waarin een - al dan niet realistisch- beeld wordt gegeven van de maatschappij".

Op websites zoals Zoom.nl kom ik vaak foto's tegen die dus niet aan deze beschrijving voldoen. Nu staat het uiteraard een ieder vrij om op straat datgene te fotograferen wat hém of háár belieft, laten we daar duidelijk over zijn, máár.... als je foto's op één of ándere wijze publiceert onder de noemer straatfotografie, dan dien je er, óók voor je eigen geloofwaardigheid, voor te zorgen dat deze dan wél aan het gegeven criterium voldoen. Een foto van stenen trappen voor een aantal woningen, of een foto van een rommelige rij fietsen bij het station is dus per definitie géén straatfoto. Loopt er een persoon langs die rij fietsen die er bijvoorbeeld afkeurend naar kijkt, dán wordt het opeens dus wél een straatfoto. Zó dun kan dus de scheidslijn zijn!

Tijdens de workshop straatfotografie probeer ik je in de praktijk op straat te laten zien wat deze verschillen zijn, zo zal ik ook al tijdens het gesprekje vooraf aangeven wat je als straatfotograaf wél en mogelijk niet mag.

Over wat wel en niet mag zijn al vele (web)pagina's volgeschreven met even zovele verschillende meningen, let wel méningen, en daar moet je dus niet van uitgaan.

Er zijn een aantal regels, en hoewel zaken nooit helemaal zwart of wit voorgesteld kunnen worden kun je van een paar basis regels uitgaan.

Fotograferen op straat mág, je bent namelijk in wat we noemen het publiek domein, ofwel in gewoon Nederlands de openbare ruimte of de openbare weg. Mensen die net als jij ook in die publieke ruimte verkeren mag je gewoon fotograferen, sterker nog, je mag die foto's onder bepaalde voorwaarden ook publiceren. Op het moment dat je een foto waar één persoon heel duidelijk het onderwerp is, mag je deze foto bijvoorbeeld niet gebruiken in een commerciële advertentie, op dat moment ga je namelijk het portretrecht van de persoon aantasten.

Zoals we waarschijnlijk allemaal wel weten wat de openbare weg is, is het vaak wat minder duidelijk wat een semi publieke ruimte is. Daarbij kun je denken aan een overdekt winkelcentrum of bijvoorbeeld een trein- of metrostation. In deze semi publieke ruimtes gelden vaak nét even iets andere regels. Je kunt er van uitgaan dat wanneer je ergens een toegangskaartje voor nodig hebt, of je gaat duidelijk door een deur naar binnen, dat je dan in zo'n semi publieke ruimte bent. En daar kan het dus gebeuren dat je door een beveiligder aangesproken wordt. Natuurlijk kun je dan altijd proberen door op normale wijze het gesprek aan te gaan met zo iemand alsnog je gang te gaan, mijn ervaring echter met vooral beveiligers dat het vaak lastig is om te communiceren. Gewoon lekker weer naar buiten lopen en daar gaan fotograferen is dan vaak de meest prettige oplossing.

Ben je op straat dan heeft geen enkele beveiligder of politieagent het recht je het fotograferen te verbieden. Óók heeft niemand het recht van je te eisen om gemaakte foto's uit de camera te verwijderen.

Het gaat te ver om alles wat er aan regels en voorschriften bestaat in deze hand-out te behandelen, maar er zijn een aantal mogelijkheden om deze regels te lezen en zelfs bij je te hebben.

Het al eerder genoemde rode boekje van de FotografenFederatie geeft in heel veel gevallen antwoord op vragen. Dit boekje kun je bestellen via de Fotografenfederatie.

Klik [hier](#) voor meer informatie over het rode boekje...

Tot bij de workshop straatfotografie!

Ruud van der Lubben